

Til Socialudvalget

10-07-2017

Sagsnr.
2017-0251907

Baggrundsnotat, temadrøftelse

Dokumentnr.
2017-0251907-6

Fra det 18. år forventes en ung i større eller mindre grad at stå på egne ben. De fleste unge københavnere klarer overgangen godt med varierende grader af behov for støtte og tilbud fra både forældre og det offentlige. Men en mindre gruppe – primært unge, der i forvejen er udsatte på den ene eller anden måde – oplever særlige udfordringer i forbindelse med overgangen, som bringer dem i forhøjet risiko for ikke at gennemføre en uddannelse, ikke at få fodfæste på arbejdsmarkedet og måske blive hængende i uløste sociale og personlige problemstillinger. De har ikke i nær samme grad nære voksne relationer at falde tilbage på eller støtte sig til – og nogle er helt alene.

Sagsbehandler
Rosa Christine Mattsson

I Socialforvaltningen har der igennem flere år været fokus på overgangen fra barn til voksen for udsatte unge og unge med handicap. Alligevel er der, på trods af fokus og forskellige tiltag, stadig udfordringer for nogle unge i forbindelse med overgangen, især for unge, som har modtaget forebyggende foranstaltninger eller har været anbragte i løbet af deres barndom. En del af forklaringen findes i de unges manglende ressourcer og netværk, og samtidig er det ikke altid, at de systemer, der er sat i værk for at hjælpe med de unges udfordringer, understøtter overgangen fra barn til voksen i tilstrækkelig grad, fordi borgerne overgår fra én lovgivning til en anden fra det 18. år.

I det følgende beskrives de forhøjede risici for udsathed, borgere, der som børn har været foranstaltningsmodtagere, oplever i deres voksenliv; de lovgivningsmæssige og organisatoriske udfordringer på området; samt Socialforvaltningens tiltag for at sikre en bedre overgang fra barn til voksen.

De største problemstillinger: Uddannelse, beskæftigelse, hjemløshed og kriminalitet

Forskningen viser, at tidligere foranstaltningsmodtagere – og i særlig grad tidligere anbragte – oplever betydelige vanskeligheder i forbindelse med overgangen til voksenlivet. Nogle ender alt for tidligt på kanten af samfundet med sociale problemer som arbejdsløshed, hjemløshed, vold i nære relationer og kriminalitet i deres voksenliv. I det følgende beskrives nogle af disse tendenser.

Uddannelse og beskæftigelse

Uddannelse er en stærk beskyttelsesfaktor i forhold til at forebygge sociale problemer i voksenlivet, herunder arbejdsløshed, og det er dermed helt centralt i arbejdet med udsatte unge og unge med handicap.

En analyse udarbejdet af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd viser, at unge med svag hjemmebaggrund har 7,5 gange større risiko for at komme på kontanthjælp sammenlignet med risikoen for unge med stærk hjemmebaggrund. Hjemmebaggrund defineres i denne sammenhæng som summen af en række risikofaktorer vedrørende forældrene, herunder lav indkomst, ingen uddannelse, modtager af kontanthjælp eller førtidspension. Undersøgelsen viser, at de unge med svag hjemmebaggrund har særligt stor risiko for at blive længerevarende kontanthjælpsmodtagere med mere end 3 års sammenhængende forsørgelse på kontanthjælp. (Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ”Hver 5. ung med svag hjemmebaggrund er på kontanthjælp”, 2013)

I KL-udspillet ”De udsatte børn – fremtiden er deres” (KL 2015) understreges det yderligere, at der er en social skævvridning i forhold til hvem, der er i fare for at havne i kontanthjælpsystemet:

- Mens 75 pct. 30-årige er i beskæftigelse, gælder det kun 43 pct. af 30-årige, som har været anbragt uden for hjemmet som barn eller ung.
- Hver sjette tidligere anbragte borger er på førtidspension som 30-årig, og mere end hver femte er på kontanthjælp. Blandt andre 30-årige er kun tre pct. på førtidspension og seks pct. på kontanthjælp.
- 70 pct. af unge, som har været anbragt uden for hjemmet, har ikke fuldført en ungdomsuddannelse som 25-årig, mens det kun gælder 21 pct. blandt øvrige unge.

En undersøgelse Deloitte har gennemført for Københavns Kommune i 2016 viser i denne forbindelse, at kontant- og uddannelseshjælp til borgere uden for arbejdsmarkedet samlet set er den ydelse, som koster kommunen flest penge (Kilde: Deloitte, ”Analyse af personhenførbare udgifter i Københavns Kommune”, marts 2016).

Unge, der har gennemført en ungdomsuddannelse, har dog en langt bedre forudsætning for at få en stærk tilknytning til arbejdsmarkedet som voksne. Med en ungdomsuddannelse er risikoen for arbejdsløshed mindre, og rammes man alligevel af arbejdsløshed,

viser undersøgelser, at den gennemsnitlige varighed på kontanthjælp for unge med en ungdomsuddannelse er under halvt så lang, som for de unge, der ikke har en ungdomsuddannelse (Kilde: DEA ”Pligt til uddannelse? – en analyse af unge kontanthjælpsmodtageres uddannelsesmønstre” 2014).

De nyeste nationale tal fra Regeringens Socialpolitiske pejlemærker viser desværre, at Københavns Kommune stadig er langt fra mål i forhold til at få de udsatte unge og unge med handicap til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Færre 18-21-årige københavnere, der har modtaget en social foranstaltning inden for de seneste fem år, er i gang med eller har gennemført en ungdomsuddannelse. Fra 2014 til 2015 er andelen faldet fra 45 til 42 pct. Blandt øvrige unge københavnere i 18-21-årsalderen er andelen også faldet med 3 pct.-point fra 82 til 79 pct. Derudover ses en national tendens til, at der blandt udsatte unge og unge med handicap generelt er store udfordringer i forhold til overhovedet at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse. Blandt tidligere foranstaltningsmodtagere er der 25 pct., som ikke er påbegyndt en ungdomsuddannelse som 18-21-årig, mens det kun gælder 7 pct. blandt andre unge i 18-21-årsalderen. (Kilde: Regeringens Socialpolitiske redegørelse 2017).

Ifølge Hermann-udvalgets rapport (2017) har omkring 25 reformer og tiltag siden år 2000 bidraget til, at ungdomsuddannelsesområdet for de unge kan virke yderst komplekst samt at de unge, der har de største udfordringer, tilbydes det mest uoverskuelige system. De mange tilbud til de unge overlapper i deres formål, og det kan være vanskeligt at få dem til at spille sammen og hjælpe de unge med at gennemføre en ungdomsuddannelse eller opnå beskæftigelse frem for, at de bliver fastholdt i gentagne forløb mellem forberedende tilbud.

Rapporten konkluderer bl.a. at det store fokus på, hvor vigtigt det er at tage en uddannelse har bevirket, at unge, som ikke umiddelbart har forudsætningerne for at gennemføre en ungdomsuddannelse, i alt for stort omfang er startet på uddannelser, de ikke har kunnet gennemføre.

Især de Københavnske erhvervsuddannelser har igennem de seneste år kæmpet med massivt frafald. Frafaldet skyldes bl.a. at især de udsatte unge ofte kæmper en række social udfordringer såsom manglende bolig, rod i økonomien, manglende opbakning fra familien, hashmisbrug, psykiatriske problemer mv.

Kriminalitet

I Københavns Kommune har der ligesom på landsplan været et markant fald i børne- og ungdomskriminaliteten siden 2006. Der er næsten sket en halvering af antallet af børn og unge under 18 år, som fremstilles i dommervagten. Antallet af dommervagtsfremstillinger afspejler antallet af unge, der sigtes for så alvorlig eller gentagende kriminalitet, at det kan medføre varetægtsfængsling. Der er ligeledes sket et markant fald i antallet af børn og unge i Døgnvagtens retsrepræsentation. Der er dog grund til at være opmærksom på, at den positive udvikling ikke er uden undtagelser. Tidligere undersøgelser, bl.a. Socialforvaltningens baselineundersøgelse fra 2015, har vist, at udsatte Københavnske unge begår markant mere alvorlig og personfarlig kriminalitet end øvrige unge i København. Samme undersøgelse viser også, at det ofte er de udsatte unge, der står for den alvorlige gentagende kriminalitet.

Fra d. 1. juni 2012 til d. 1. januar 2016 har Ungesamrådet i Københavns politikreds behandlet 147 sager vedrørende 133 unge københavnere, som har været tiltalt for personfarlig eller anden alvorlig kriminalitet. Et tilbageblik på sagerne viser, at 81 pct. af de unge har været kendt af forvaltningen. Det betyder, at der, før den unge blev fremstillet i grundlovsforhør, har været oprettet en sag på den unge og familien i Socialforvaltningen. 48 pct. af de unge var kendt i forvaltningen i forbindelse med tidligere kriminalitet. I de fleste af sagerne har den unge og familien været kendt af forvaltningen i flere år.

På trods af at de kriminelle unge efter det fyldte 18. år mødes af væsentlig strengere sanktioner og i større grad dømmes til afsoning i fængsel, så stopper den kriminelle løbebane ikke af denne grund. Nye tal fra Velfærdsanalyseenheden viser, at knap halvdelen af de 317 18-24-årige Københavnske, som i 2013 blev løsladt fra afsoning og varetægt blev genindsat i løbet af 2013 og 2014. Dette skyldes mange forhold, men mangel på uddannelse og arbejdsløshed er en primær risikofaktor og det ses bl.a. ved, at ca. 85 pct. af de genindsatte kriminelle unge ikke havde gennemført en ungdomsuddannelse.

Velfærdsanalyseenhedens tal viser, at de kriminalitetstruede unge udgør en anseelig omkostning for kommunen både før og efter overgangen til voksenområdet. I 2014 kostede de 1.992 15-23-årige københavnere, som havde fået to eller flere sigtelser for alvorlig, mindre alvorlig og personfarlig kriminalitet kommunen ca. 175 mio. kr. til fx døgnanbringelse, kontant- og uddannelseshjælp mv.

Hjemløshed

Socialforvaltningen foretog i 2016 en undersøgelse af de københavnske unge hjemløse, der viste at størstedelen af de unge hjemløse, som er vokset op i København også har haft kontakt med Socialforvaltningen i løbet af deres opvækst.

Undersøgelsen omfattede de 453 unge, der i perioden 2014-2015 havde haft en sag i Socialforvaltningens Hjemløseenhed. Ud af disse 453 har 52 pct. svarende til 234 unge, haft kontakt med Socialforvaltningen i deres opvækst. Af de resterende 48 pct. svarende til 219 personer, der ikke har haft kontakt med Socialforvaltningen i løbet af deres opvækst, er kun ni pct. opvokset i København.

Ovenstående tal viser, at sociale problemer under opvæksten følger de unge ind i voksenlivet. De unges mangel på et ressourcestærkt netværk gør overgangen til egen bolig endnu sværere, og en omfattende mangel på billige boliger i København medfører, at der er meget lange ventetider på at få en bolig gennem Socialforvaltningens anvisning.

Netværk, hverdagsliv og ensomhed

Undersøgelser viser, at anbragte unge i særlig grad er i risiko for at være ramt af ensomhed, have mangel på kontakt med familie og i det hele taget have et lille og ressourcesvagt netværk. Netop i overgangen til den unges voksenliv er der brug for praktiske og følelsesmæssige ressourcer, som den unge kan trække på og spejle sig i. Flere tidligere anbragte unge oplever udfordringer i forbindelse med overgangen fra anbringelse til en selvstændig ungdoms- og voksertilværelse. Det handler fx om dårlige boligforhold, svagt eller manglende netværk, ensomhed, dårligere fysisk sundhed end deres jævnaldrende samt udfordringer i forhold til at mestre dagligdags beslutninger. (Kilde: Anbragte 15-åriges hverdagsliv og udfordringer – del II – SFI 2015)

En brugerundersøgelse i Socialforvaltningen viser, at 44 procent af de adspurgte ofte eller nogle gange føler sig ensomme. Brugerundersøgelsen viser, at 15 procent af de 5300 adspurgte ofte føler sig ensomme, mens 29 procent til tider føler sig ensomme. Gennemsnittet af ensomme i den danske befolkning er 5-6 procent, hvilket er markant lavere end for borgere på socialområdet.

Derfor er det et fokusområde i Socialforvaltningen udsatte unge skal være en del af sunde, positive, selvkørende fællesskaber, fx på uddannelser, kollegier og i sportsklubber, som kan støtte og hjælpe dem i overgangen til voksenlivet.

Lovgivningen omkring overgangen til det 18. år

I København tilrettelægges indsatsen for unge imellem en række lovgivninger, der sætter rammerne for de tilbud, kommunen kan og skal yde på de forskellige områder. Kommunens organisering og faglige specialisering af tilbud målrettet unge afspejler i høj grad lovgivningen på området, som er beskrevet i tabel 1.

Tabel 1: Den primære lovgivning på ungeområdet

Lovgivning	Indhold
Lov om social service	Beskriver kommunens muligheder for at rådgive og forebygge sociale problemer, samt yde hjælp og støtte til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Formålet er at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv, eller lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten. Loven er opdelt i børne- og voksenparagraffer og varetages af Socialforvaltningens forskellige borgercentre.
Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik samt lov om ansvaret for, og styringen af, den aktive beskæftigelsesindsats.	Beskriver hvilke typer af indsatser, borgerne har ret og pligt til, hvilke ydelser borgerne er berettiget til samt reglerne for styring af indsatserne, herunder samarbejdet med andre aktører. Loven varetages i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens jobcentre – herunder Jobcenter København Ungecenteret (JKU).
Lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. (Vejledningsloven)	Forpligter kommunen til at følge alle unge frem til de opnår ungdomsuddannelse eller til det 25. år. Loven varetages af UU (Ungdommens Uddannelsesvejledning, som organisatorisk er placeret i Børne- og Ungdomsforvaltningen).

Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov	Forpligter kommunen til at tilbyde en treårig ungdomsuddannelse (STU) til målgruppen. Loven varetages af Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU), som organisatorisk er placeret i Børne- og Ungdomsforvaltningen, mens selve STU uddannelserne både kan være kommunale, selvejende og private.
--	---

Lovene sætter rammerne for den indsats, som kommunerne kan og skal yde borgerne. Der er stor forskel på lovgivningernes indhold og formål, herunder kommunernes hjemmel og forpligtelser til at yde støtte til borgere, der er henholdsvis under og over 18 år. Når den unge fylder 18 år, opnås der selvstændig myndighedsstatus. Det vil sige en juridisk ændring fra at være omfattet af servicelovens børneparagraffer i kapitel 11 og 12, til at den unge omfattes af ”voksenparagrafferne” i Serviceloven samt anden lovgivning som beskæftigelseslovgivningen, der ligeledes er rettet mod voksne. De unge oplever derfor typisk en stor forandring i de forventninger og krav, der stilles til dem før og efter det 18. år. Serviceloven er en ”støttelovgivning”, mens beskæftigelseslovgivningen fokuserer på rettigheder og pligter, hvilket kan være svært for de unge at navigere i, når de kommer fra et beskyttet børnesystem.

Den konkrete organisering i forhold til hvilke centre og forvaltninger, der varetager hvilke (del)lovgivninger, er i vid udstrækning op til den enkelte kommune at beslutte. Kommunerne skal i denne forbindelse overveje, hvordan organiseringen af indsatsen, på den ene side, kan sikre, at der skabes faglige miljøer, som muliggør den nødvendige specialisering fx ift. overholdelse af de lovgivningsmæssige krav i sagsbehandlingen og, på den anden side, at borgerne oplever en sammenhængende og helhedsorienteret service på tværs af faglige og organisatoriske grænser.

Organiseringen omkring overgangen fra barn til voksen

I København vil en udsat ung eller en ung med handicap frem til det 18. år modtage hjælp efter Servicelovens ”børneparagraffer” i enten Borgercenter Børn og Unge eller Borgercenter Handicap. Når den unge fylder 18. år overgår kommunens hjemmel for at yde støtte til

den unge fra ”børneparagrafferne” til ”voksenparagrafferne” i Serviceloven, der varetages af Borgercenter Voksne og Borgercenter Handicap i Socialforvaltningen samt til Lov om aktiv socialpolitik/beskæftigelsesindsats, der varetages af Jobcenter København Ungecentret (JKU) i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.

Skift internt i Socialforvaltningen

Unge med handicap vil fortsætte med at være tilknyttet Borgercenter Handicap i deres særlige ungeafdeling (15-25 år), som også varetager ”voksenparagrafferne” i Serviceloven. Unge med handicap vil således forblive i det samme borgercenter, men vil stadig opleve, at mulighederne for at modtage kompenserende ydelser reduceres, når de overgår til voksenlovgivningen. En mindre gruppe af de socialt udsatte unge, som har sociale problemer af en særlig tyngde, vil efter det 18. år opleve et skift i og med de nu skal søge om hjælp i Borgercenter Voksne, og derved overgå organisatorisk til et nyt borgercenter. For begge grupper gælder det, at sagsbehandlingen og de igangsatte indsatsers hjemmel og formål nu er beskrevet i Servicelovens ”voksenparagraffer”, som adskiller sig væsentligt fra ”børneparagrafferne”. Blandt andet skal der udarbejdes en ny form for handleplan, og de konkrete tilbud, som kan visiteres, til adskiller sig typisk i indhold og formål.

Skiftet fra Socialforvaltningen til Jobcenteret

For hovedparten af de udsatte unge og unge med handicap sker det primære skift, når den unge overgår til Jobcenteret i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen. En spritny analyse foretaget af Velfærdsanalyseenheden viser, at der hvert år overgår en stor gruppe udsatte unge og unge med handicap, fra Socialforvaltningens børneområde til Jobcenter København.

I 2014 var der 1.473 17-årige, som var i kontakt med Socialforvaltningen, hhv. 1327 i Borgercenter Børn og Unge og 146 i Borgercenter Handicap.

I 2015 og 2016 fik 570 af disse unge svarende til ca. 39 pct. kortere eller længerevarende ydelser i Jobcenter København. Ud af de 570 unge kommer 502 fra Borgercenter Børn og Unge, mens 68 kommer fra Borgercenter Handicap, hvilket for de to Borgercentre svarer til hhv. 39 pct. og 47 pct. af de 17-årige i 2014.

Nogle af de unge er opstartet i Jobcenteret umiddelbart ved det fyldte 18. år, mens der for nogle af de unge, der indgår i analysen, har været et ”slip” i den kommunale indsats på helt op til to år.

Helt konkret betyder skiftet for hovedparten af de unge, at iværksatte foranstaltninger på børneområdet i Socialforvaltningen stoppes, og at den unge nu skal søge om uddannelseshjælp i Jobcenteret. Handleplanen på børneområdet med sit brede fokus på den unges trivsel, adfærd, udvikling, venner, familie mv. udskiftes med en job- og uddannelsesplan, der har et målrettet fokus på at få den unge i gang med uddannelse og/eller beskæftigelse. I Jobcenteret vil den unge opleve, at det forventes, at han/hun selvstændigt tager ansvar for sin egen tilværelse.

Organisatoriske udfordringer

Skiftet kan være svært for de unge at navigere, når de kommer fra et beskyttet børnesystem og skal vænne sig til et markant lavere serviceniveau samt nye de krav og pligter. Resultatet er, at de unge ofte bliver forvirrede, føler sig magtesløse, og i nogle tilfælde ender de med at takke nej til kommunens hjælp. Der sker derfor ofte et ”slip” i indsatsen, hvor den unge forsvinder ud af det kommunale system, nogle gange i flere år, hvilket kan medføre at den unges situation forværres.

Især for anbragte unge opleves overgangen som meget brat idet de går fra et beskyttet liv som anbragt på en institution eller i en plejefamilie, til et liv som voksen, hvor de selv skal stå for bolig, indkøb, praktiske gøremål og ikke mindst stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Kommunen har med hjemmel i ”børneparagrafferne” i Serviceloven mulighed for at give et efterværnstilbud til unge mellem 18 og 23 år, som har været anbragt eller har haft kontaktperson, indtil det fyldte 18 år. Efterværn kan tilbydes de unge, hvis Socialforvaltningen vurderer, at støtten kan bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold, f.eks. anskaffelse af selvstændig bolig. Det er dog en udfordring, at nogle unge er ”systemtrætte” og derfor er der nogen, der takker nej til tilbuddet om forlænget anbringelse eller en kontaktperson.

En primær udfordring i arbejdet med at sikre en mere skånsom overgang fra Socialforvaltningen til Jobcenteret opstår, når de unge, der enten ikke er berettiget til eller takker nej til efterværn, afsluttes i igangværende forløb og opstartes i nye forløb, fordi det betyder, at

relationsarbejdet starter forfra. Denne udfordring eksisterer også internt i Socialforvaltningen, når de unge har sociale problemer af en sådan karakter, at de fortsat skal have hjælp af Socialforvaltningens voksentilbud og derfor overgår til ”voksenparagrafferne” i Serviceloven og et nyt borgercenter. Dette drejer sig blandt andet om de unge, som ikke kan klare sig selv uden massiv praktisk hjælp og derfor har behov for et botilbud eller støtte i eget hjem som voksne. Den stramme organisatoriske opdeling mellem børne- og voksenområdet i Socialforvaltningen betyder for mange unge et brat skift ved det 18. år, hvor de fx er nødsagede til at flytte institution.

At de unge nu er myndige og dermed selv skal forsørge sig, kan være en betragtelig udfordring for især de mest udsatte unge og unge med handicap. Disse unge har ikke nødvendigvis mulighed for at tilpasse boligudgifter til økonomisk formåen. For denne gruppe er det en meget reel problemstilling, at der mangler tilbud, som de kan betale.

I forhold til unge med handicap har overgangen ikke kun betydning for den unge, men også ofte en markant økonomisk betydning for den unges familie. Muligheden for tabt arbejdsfortjeneste bortfalder og merudgiftsvurderingen ændres. For de forældre, der har modtaget tabt arbejdsfortjeneste i mange år er der også en svær overgang på dette tidspunkt, da de ofte ikke har et arbejde at vende tilbage til og oftest også har en markant reduceret markedsværdi.

I kommunens forsøg på at støtte den unges overgang tilbydes nogle unge flere forskellige kontaktpersoner, hvilket for den unge kan i sig selv kan være en udfordring at forvalte. Ikke mindst fordi de forskellige aktører har forskellige kompetence- og fokusområder og ofte forskellige opfattelser af hvad der er bedst for den unge. Den unge kan blive genstand for et sammenstød mellem forskellige lovgivningernes fokus og opleve, at der bliver stillet modsatrettede krav i de forskellige systemer, som følgelig påvirker sammenhængen og kvaliteten af den indsats, der ydes. Hvis aktørerne ikke i tilstrækkelig grad koordinerer indsatsen eller videndeler ender den unge selv eller den unges forældre, med at blive det koordinerende led.

Socialforvaltningen er opmærksom på, at den nuværende organisering og de mange aktører på ungeområdet medfører en række snitfladeudfordringer ift. koordinering, videndeling, ”slip” i indsatsen mv. Samtidig vurderer Socialforvaltningen, at sammenlægning af nuværende ungeindsatser i udgangspunktet vil medføre nye snitflader.

Især er forvaltningerne optaget af, at en evt. sammenlægning af ungeindsatser ikke må ske på bekostning af arbejdet med at sikre en ensartet høj kvalitet i sagsbehandlingen. Erfaringerne er, at det kræver et stort fortløbende fokus at sikre kvaliteten i sagsbehandlingen, og at den fornødne specialiseringsgrad og ressourcer hertil bedst findes i større myndighedscentre med det samme lovgivningsmæssige fokus.

Regeringens udspil til reform af de forberedende tilbud

I april 2017 kom Regeringens udspil til reform af de forberedende tilbud på ungdomsuddannelsesområdet. Målgruppen for udspillet er unge i alderen 15-24 år, der står uden en ungdomsuddannelse eller et job. Med udspillet ønsker regeringen ”et opgør med strukturelle barrierer og kassetænkning” idet ”en stor del af denne gruppe unge ofte er i kontakt med både uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen, hvilket kan resultere i manglende sammenhæng”.

Udover at udspillet indeholder en samling af en lang række forberedende tilbud, har udspillet også fokus på at skabe et samlet kommunalt ansvar for de unge, hvor der sker en koordineret og sammenhængende ungeindsats med én plan og én kontaktperson for den unge. Det er ikke helt klart i udspillet, hvor stor en del af Socialforvaltningens indsats (både myndighed og udfører) der skal indgå i en eventuelt kommende samlet ungeindsats.

Blandt andet på grund af Regeringens udspil er det besluttet, at Velfærdsanalyseenheden i efteråret 2017 skal gennemføre større afdækning af ungeområdet i kommunen med særlig fokus på uddannelsesområdet bl.a. med henblik på at udarbejde forslag til mere sammenhængende og helhedsorienteret service til udsatte unge og unge med handicap.

Løsninger og tiltag

Som ovenfor beskrevet fører de lovgivnings- og specialiseringsmæssige forskelle mellem aktørerne på området til en række udfordringer omkring koordination og samarbejde, når udsatte unge og unge med handicap går fra barn til voksen. I Socialforvaltningen har der igennem flere år været fokus på overgangsproblematikkerne, og som følge heraf eksisterer der en række projekter, indsatser og tilbud, som forsøger at imødegå de organisatoriske og lovgivningsmæssige udfordringer internt i forvaltningen og i snitfladerne med andre forvaltninger og aktører. I det følgende beskrives en række af de eksisterende tiltag.

Uddannelsesområdet (SOF/BIF/BUF)

Det er et fokusområde i det tværfaglige og organisatoriske samarbejde om udsatte unge og unge med handicap at understøtte den unge i at tage en ungdomsuddannelse. Udover Socialforvaltningen og Jobcenteret samarbejdes der også med UU samt med en lang række uddannelsesinstitutioner.

Kommunen har i samarbejde med ungdomsuddannelserne igennem de seneste par år styrket den opsøgende indsats på byens ungdomsuddannelser i form af bl.a. socialrådgivere, misbrugs konsulenter og psykologer. Socialforvaltningen vurderer dog, at indsatsen med fordel kan opskaleres således at flere unge kan hjælpes og blive fastholdt i ungdomsuddannelsen.

Efterværn (SEL § 76)

Formålet med efterværn er at søge at hjælpe den unge til en bedre overgang til voksenlivet. Efterværn kan tilbydes unge, som frem til det 18. år har modtaget særlig støtte i form af en kontaktperson eller i form af en anbringelse udenfor hjemmet. Muligheden for efterværn foreligger fra den unge fylder 18 år til den unge fylder 23 år. Der kan træffes afgørelse om at opretholde en igangværende indsats (anbringelse eller kontaktpersonordning), eller der kan træffes afgørelse om at igangsætte en ny indsats, som kan understøtte den unge i overgangen til det voksne liv.

16+ handleplaner

Med Barnets Reform indførtes krav om, at der skal være en særlig indsats for de unge, fra de fylder 16 år. BBU er derfor forpligtiget til at udarbejde en 16+ handleplan i samarbejde med den unge og forældremyndighedsindehaverne og handleplanen er et centralt arbejdsredskab i planlægningen og gennemførelsen af overgangen fra ung til voksen.. Handleplanen fokuserer på at kunne bo i egen bolig og kunne forvalte sin egen økonomiske situation, herunder indgå i uddannelses- og/eller beskæftigelsesaktiviteter. Med udgangspunkt i 16+ handleplanen skal der, sammen med den unge, arbejdes målrettet på at gøre den unge i stand til at kunne klare sig selv ved det 18. år.

Triangelsamarbejdet (SOF/BIF/BUF)

Triangelsamarbejdet er et tværgående samarbejde mellem Socialforvaltningen, JKU og UU. Målgruppen for samarbejdet er udsatte unge fra 17,5 år, som er eller kan være på vej til et forløb i jobcentret. Gennem Triangelsamarbejdet skabes rammerne for en helhedsorienteret og tværforvaltningsmæssig indsats sammen med den enkelte unge i overgangen fra ung til voksenlivet.

Triangelsamarbejdet giver samarbejdspartnerne mulighed for at sparre med hinanden om den unges sag, koordinere indsatserne på tværs af forvaltningerne, lave aftaler for hvem der gør hvad og hvornår, samt løbende følge op på den samlede indsats for den enkelte unge på tværs af forvaltningerne.

Projekt Overgang (SOF/BIF)

Projekt Overgang er et nyt projekt, særligt for unge med kriminalitet som hovedproblematik. Projektet skal hjælpe 17-årige, der er tiltalt for alvorlig kriminalitet, bedre ind i beskæftigelsessystemet og sikre, at de får en kriminalitetsforebyggende indsats, når de bliver 18 år. Projektet skal afprøve en adviseringsmodel for at undersøge, om modellen kan hjælpe til at sikre, at der står nogle klar med en handleplan, når den unge kommer ud af varetægtsfængsling eller har afsonet sin dom.

Ungeprojektet for unge hjemløse (SOF)

Ungeprojektet er et satspulje-finansieret projekt for unge i hjemløshed eller i risiko for at blive det. Projektets myndighedsdel er forankret på tværs af børne- og voksenområdet, således unge under 18 i risiko for at blive hjemløse kan optages i projektet med et forebyggende sigt. Ungeprojektet har derudover en opsøgende indsats og en bostøtteindsats. Ungeprojektet forankres kommunalt fra januar 2018.

Hjem til Alle alliancen (SOF)

For at afhjælpe udfordringer med boligmangel og hjemløshed blandt unge er Socialforvaltningen gået sammen med en række fonde, NGO'er, boligorganisationer mv. i et samskabelsesprojekt med fokus på at tilvejebringe billige boliger, jobs og fællesskaber til hjemløse unge. Helt konkret har samarbejdet medført et samarbejde med Bikuben Kollegiet, hvor 10 hjemløse unge fra Ungeprojektet har fået et værelse og dermed muligheden for at indgå i et ressourcestærkt fællesskab af studerende.

Spydspidsen (SOF)

Spydspidsens er et tilbud, der støtter unge mellem 15 og 18 år til et liv væk fra kriminalitet, manglende skolegang og misbrug. Spydspidsen hjælper de unge i arbejdspraktik på mellem 1 og 12 måneder, hvor hovedformålet er at give den unge et meningsfuldt indhold i hverdagen og på den måde skabe grobund og motivation for udviklings- og forandringsprocesser videre i livet. Et andet mål er, at de unge får indsigt i arbejdsmarkedets vilkår og udvikler en forståelse for beskæftigelsessystemet.

In Between (SOF)

Projektet In Between, der har base i UngeHuset Emdrup, er et tilbud til psykisk sårbare unge mellem 16 og 23 år, der ikke er i uddannelse eller anden form for beskæftigelse. Projektet råder over en række værksteder, hvor den unge aktiveres ud fra individuelle kompetencer og behov. Tanken er at skabe inddragende, fleksible og skræddersyede aktiveringstilbud, der præsenterer den unge for ”virkeligheden” i et tempo, der tilgodeser den unges aktuelle kapacitet.

Oprettelse af et Ungeområde i Borgercenter Handicap

Mange unge med handicap, har som voksne fortsat har behov for støtte i større eller mindre omfang. Derfor er det hensigtsmæssigt at lægge en langsigtet plan for den unges overgang til voksenlivet så tidligt som muligt og derved sikre en godt forløb for den unge og den unges familie. I forbindelse med organisationsændringen i Borgercenter Handicap i 2015 blev der derfor etableret et ungeområde for unge mellem 15-25 år. Et af de primære formål med et samlet ungeområde er at sikre gode overgange – herunder sikre kontinuitet i de unges uddannelse og boligsituation. Medarbejderne i den nye afdeling har nu et større lovområde, at forholde sig til og de forskellige serviceniveauer på børne- og voksenområdet, har skullet tilpasses den nye organisering, de faglige ambitioner, de økonomiske rammer og ikke mindst borgernes behov. Det har krævet en ekstra investering i ressourcer i opfølgninger og foranstaltninger i overgangen, eftersom der sker mange forandringer i den unges liv, som kræver ekstra støtte og sagsbehandling.

Pilotprojekt: Helhedsorienteret indsats for de unge (BIF/SOF/BUF)

Et nyt projekt med planlagt opstart i august 2017 skal sikre, at flere udsatte unge i København får en uddannelse, og at kommunens samlede udgifter til disse unge dermed reduceres. Målgruppen er unge med en sag i Socialforvaltningen, der i projektperioden fylder 18 år. Projektet vil koordinere en helhedsorienteret indsats for denne gruppe på tværs af forvaltninger.